

Antonia Pavlic 7-8-8
7019 — 60th Lane
Ridgewood Sta.
Brooklyn, N.Y. 11227

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 218

CLEVELAND OHIO, MONDAY MORNING, NOVEMBER 11, 1968

STEV. LXVI — VOL. LXVI

Humphrey in Muskie se ustavila pri Nixonu

Nekatere vesti trdijo, da utegne Nixon ponuditi, če tega že ni storil pri tem obisku, zastopstvo ZDA pri ZN.

MIAMI, Fla. — Podpredsednik H. H. Humphrey in sen. Muskie sta se na poti na kratak odmor na Virgin Islands ustavila tu in napravila kratak obisk pri R. Nixonu. Vsi so poudarjali in kazali potrebo po skupnem naporu in korist dežele. Izvoljen predsednik R. M. Nixon je po daljšem privatnem razgovoru s svojim premaganim demokratskim tekmečem H. H. Humphreyjem javno izjavil, da bo tudi v bodoče iskal "svet in podporo" pri podpredsedniku Humphreyju, posebno v vprašanih zunanje politike.

Humphrey je obljubil, da bo novemu predsedniku pomagal, kolikor bo le mogel pri varovanju miru doma in v svetu. "On bo naš predsednik in jaz bom eden od njegovih sodržavljanov," je dejal Humphrey in nato dodal: "Jaz hočem, da bi bilo njegovo predsedovanje uspešno, ker če bo on uspel, bomo vsi uspeli!"

R. M. Nixon se je zahvalil Humphreyju in Muskiu za obisk pri njem na njuni poti na Virgin Islands in omenil, da se je tudi on leta 1960 ogledal pri izvoljenem predsedniku Johnu F. Kennedyju. "Jaz vem točno, kako čutite," je dejal Nixon, ko se je obrnil k Humphreyju.

Razgovor je bil na splošno zelo prijazen in lahko služi vsem za zgled, kako je treba znati prenesti poraz in biti umirjen v zmagi, da je možno sodelovanje za skupno korist.

Guv. Reagan ga noče izročiti

SACRAMENTO, Calif. — Guv. R. Reagan je v soboto odklonil izročitev Edgarja E. Bradleyja državi Louisiana, kjer ga je okrajni tožilec James Garrison obtožil, da je koval zaroto za umor pokojnega predsednika J. F. Kennedyja. Guverner je izjavil, da Louisiana ni predložila zadostnih dokazov za obtožbo.

Kot znano se James Garrison že par let prizadeva, da bi odkril "zaroto", ki naj bi bila pripravila in izvedla umor J. F. Kennedyja pred 5 leti.

Zarota za umor Nixonu?

NEW YORK, N.Y. — V soboto so prijeli tu nekega Jemenca in njegova dva sinova, ki so obdolženi pripravljanja umora izvoljenega predsednika ZDA R. M. Nixonu. Pri njih so dobili M1 armadno puško s strelivom in nože.

Kake podrobnosti o pripravah niso bile objavljene. Policija jim je prišla na sled, ko so iskali pomoč nekega četrtega, ki pa je vso reč sporočil policiji.

Oblačno, dež pomešan s snegom. Najvišja temperatura okoli 40.

Novi grobovi

Josephine Miserko

Včeraj zjutraj je preminula v St. Alexis bolnišnici 82 let stara Josephine Miserko z 8613 Cannon Ave., roj. Bolte v fari Sv. Križa pri Litiji, od koder je prišla v ZDA pred 55 leti, vdova po l. 1951 umrlem možu Avgustu, mati Diane Foster, Mary Segro in Avgusta, stara mati in pramati, teta Vere Gorenc. Pokojna je bila članica Društva sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ, Podr. št. 47 SZZ, Društva Sv. Rešnjega telesa pri Sv. Lovrencu in Tretjega reda sv. Franciška. Pogreb bo v sredo ob 8.30 zjutraj iz Ferfolia pogreb. zavoda v cerkev sv. Lovrenca ob devetih, nato na Kalvarijo.

Anton Perovsek

Včeraj je umrl v St. Vincent Charity bolnišnici 70 let stari Anton Perovsek s 17908 Maple Cliff Avenue, rojen pri Sv. Gregoriju, od koder je prišel v ZDA leta 1926, mož Mary, roj. Strbenk, oče Anthonyja, 6-krat stari oče, brat Franceta, Angole in Pavla (vsi v Jugoslaviji). Pokojnik je bil član Društva Slovenec št. 1 ADZ in Društva sv. Vida št. 25 KSKJ. Pogreb bo iz Grdinovega pogreb. zavoda na Lake Shore Blvd. v sredo ob 8.45. v cerkev sv. Vida ob 9.30, nato na Kalvarijo.

Lawrence (Larry) Keefer

V soboto je nenadno umrl na svojem domu na 23515 Chardon Rd., preje s Harland Ave., 59 let stari Larry Keefer, rojen v Donori, Pa., od koder je prišel v Cleveland, ko je bil star 13 let, mož Antoinette (Ann), roj. Bajec, oče Mrs. Laurette Dissauer in Mrs. Max (Jayne) Behr, petkrat stari oče, brat Alfreda (Costa Messa, Calif.) in Leonarda (Mentor, O.). Pogreb bo iz Grdinovega pogreb. zavoda na Lake Shore Blvd. jutri, v torek ob osmih zjutraj na Kelleys Island Cemetery na Kelleys Island.

Najvišji železniški prelaz

DENVER, Colo. — Država Colorado se hvali, da ima v Severni Ameriki najvišji železniški prelaz. Železnica Rio Grande se namreč dviga na 10,846 čevljev visoko Marshallovo sedlo na razvodju med obema oceanoma.

Hanoi zavrnil predlog Saigona za kompromis

Severni Vietnam je odklonil predlog predsednika Južnega Vietnama, naj bi bili glavni stranki pri razgovorih v Parizu vladi v Hanoi in v Saigону.

PARIZ, Fr. — Glavni predstavnik Severnega Vietnama pri tukajšnjih razgovorih z Združenimi državami Xuan Thuy je zavrnil predlog predsednika Južnega Vietnama, naj bi prevzela vodilno vlogo pri razgovorih v Parizu Hanoi in Saigону, med tem ko bi naj se Združene države in Osvobodilna fronta umaknila na drugo mesto.

Thuy je dejal, da se je dogovoril z ZDA o štirih udeležencih razgovorov in da vztraja on pri dogovorjenem: Zastopstvi Severnega Vietnama in Južnovietnamske Osvobodilne fronte sta ločeni in enakopravni, kot sta zastopstvi Združenih držav in vlade v Saigону. Če se hočeta združiti dve smatrat za eno samo delegacijo, je to njuna stvar. V takem slučaju bodo razgovori tekli pač med tremi delegacijami.

Združene države so zagotovile Van Thieu-ja, predsednika južnovietnamske republike, da one ne priznavajo ločenih zastopstev, ampak le dve strani "njihovo" in "našo". Poslanik E. Bunker je v Saigону zatrjeval, da sporazum ne predvideva nobenega priznanja Osvobodilne Fronte kot s a m o s t o j n e g a zastopstva "južnovietnamskega ljudstva", toda Van Thieu je dobil iz Pariza prav nasprotno poročilo od svojega posebnega "opazovalca" razgovorov. Temu je ameriški zastopnik Harriman zabrusil: Saj vlada v Saigону ne more govoriti v imenu vsega Južnega Vietnama, ko ga je ta spraševal, kako vlogo bo igralo zastopstvo Osvobodilne fronte pri razgovorih.

Zastopnik Severnega Vietnama Xuan Thuy je dejal, da on vztraja na štirioglasti mizi, na katere vsaki strani naj pri razgovorih sedi po eno zastopstvo. Razgovori morajo torej tudi od te strani pričati jasno, da so nazadnja štiri ločena zastopstva.

Abrams hoče očistiti mejo proti Kambodži

SAIGON, J. Viet. — Vrhovni poveljnik ameriških sil v Južnem Vietnamu gen. C. Abrams je prvo zračno konjeniško divizijo premestil iz severnega dela republike ob Demilitarizirani coni na jug severozahodno od Saigona, kjer hoče uničiti severnovietnamske enote, ki se drže v tem predelu in ogrožajo Saigón. Divizija je že delno na notovih položajih in je v dosedanjih operacijah že pokončala nad 100 severnovietnamskih vojakov.

Na področju treh provinc severozahodno od Saigona ob meji Kambodže se skriva od 15,000 do 20,000 severnovietnamskih vojakov. Gen. Abrams hoče te sovražne enote uničiti, nato pa se lotiti trebljenja domače gverile.

Poveljnik Prve zračne konjeniške divizije gen. G. I. Forsythe je veteran vietnamske vojne, ki je bil udeležen v večini večjih spopadov z rdečimi od boja v La Drang dolini v Osrednjem višavju, pa do Khe Sanha in A Shau doline. Divizija se je v zadnjih mesecih bojevala okoli Quang Tri, pokrajinskega glavnega mesta 19 milj južno od Demilitarizirane cone.

Humphreyjeva okolica išče politične grešnike

MINNEAPOLIS, Minn. — Kot je to delala l. 1960 Nixonova okolica, tako tudi letos išče Humphreyjeva politične grešnike, ki so krivi, da so demokratje zgubili bitko za predsednika ZDA. Pri pregledu rezultatov po posameznih državah so Humphreyjevi prijatelji ugotovili, da so poraz zakrivila demokratske stranke v nekaterih večjih državah, kot so New Jersey, Illinois, Kalifornija in Ohio.

Ohajski demokratom zamejijo Humphreyjevi pristaši, da so predolgo čakali za agitacijo in da se za predsedniškega kandidata niso vsi tako potegnili kot bi bilo treba. Ako bi bil Humphrey zmagal v gornjih 4 državah, bi bila danes volivna slika čisto drugačna. Kalifornijskim demokratom očita Humphreyjeva okolica, da so se preveč pripravili med seboj in premalo mislili na propagando.

Čehi še vedno uporni

V Pragi je prišlo včeraj znova do ostrih protisovjetskih demonstracij, ko se "stari komunisti" pripravljajo, da potisnejo liberalne tovariše z vodstva in tega sami prevzamejo. Navdušujejo se za prijateljstvo z Moskvo.

PRAGA, ČSR. — V komaj štirih dneh je prišlo tu do ponovnih protisovjetskih demonstracij, ki jasno kažejo, da Čehom volja do upora še ni pošla. Včeraj se je zbrala velika množica, ki je hotela neposredno napasti zborovanje "Češkoslovaško-sovjetske prijateljske zveze" v veliki dvorani sredi mesta. Močni policijski oddelki so čuvali dvorano in nato skrbeli za varnost sovjetskega vojaškega osobja, med katerim je bila tudi skupina rdeče armade za zabavnje moštva. Sovražna množica je pljuvala na nekega sovjetskega oficirja, okrašenega z medaljami, metala odpadke v sovjetske vojaške avtomobile in sramotila in zmerjala Ruse in njihove češke prijatelje.

Neka starejša ženska je šla z dežnikom nad Emanuela Famiro, slikarja, ki je portretiral predsednika ČSR v času Stalina. E. Famira je bil namreč tudi med tistimi, ki so se udeležili zborovanja Zveze prijateljsstva ČSR-ZSSR. Policija je spremila na varno sovjetske udeležence in tudi dober del kakih 2.500 češkoslovaških udeležencev, nad katerimi je kričala in jih zmerjala sovražna množica mladine in delavstva.

V dvorani je na zborovanju govoril bivši zunanji minister Vaclav David in trdil, da je vdor čet varšavske zveze 21. avgusta uničil "upe na protirevolucijo". Zborovalci so mu vneto pritjevali in kričali "Živio Sovjetska zveza!" David je trdil, da mora Češkoslovaška nazaj na pot, po kateri je hodila pred preteklim januarjem, ko so prevzeli njeno krmilo Dubček in tovariši.

Očitno je, da se bodo David in njegove somišljeniki pogladili na zasedanju Centralnega komiteta Komunistične partije, ki se bo zbral ta četrtek, proti Dubčeku in tovarišem. Ker uživajo vso možno podporo Sovjetske zveze, ni izključeno, da bodo na zasedanju prevladali in potisnili z vodstva Dubčeka in njegove ter se sami povzpeli nanj.

Kinogledališča v ZDA prodajo tedensko okoli 600 milijonov vstopnic.

Med tujimi in ameriški ocenami volitev ni dosti razlike

CLEVELAND, O. — Odmevi, ki prihajajo k nam z vsega sveta, dokazujejo, da je ta postal majhen pri vseh prepirih in trenjih, ki jih imajo narodi in države med seboj. Kot se pri nas razlikujejo ocene izidov volitev po strankarski pripadnosti, političnih vidikih, privzanosti tej ali oni ideji, tako tudi tujina presoja volitve po podobnih stališčih. Le en moment je različen: pri nas ne ocenjuje nihče volitev s stališča narodnih interesov, ker smo vsi prepričani, da jih bo Nixon imel zmeraj pred očmi, v tujini pa mislijo najprvo na to, kako se bosta predsednik in Kongres vedla do njihovih narodnih stremeljenj in koristi.

Tipičen je v tem slučaju primer z Latinsko Ameriko. Tam vsi gledajo na Nixonu in na novi Kongres z vidika, kakšna bo sedaj ameriška politika podpiranja nerazvitih držav, in z vidika, ali bo nova ameriška administracija bolj naklonjena diktatorskim ali de-

mokratskim političnim silam. Zato naletimo v vsaki državi Latinske Amerike na več ocen: režim ocenjuje Nixonu in nov Kongres s stališča vladne politike. S to oceno se ne strinja opozicija, nevtalci pa mislijo o Nixonu zopet po svoje. Vsi skušajo utemeljevati svoje poglede s stvarnostjo. Nihče ne taji, da je Nixon zelo konservativen, da se še ni uveljavil kot močna politična osebnost, da cení ameriške narodne interese nad, recimo, vno za svobodno demokracijo itd.

V afriškem političnem svetu mislijo, da bo Nixon močnejše podpiral težnje ameriškega kapitala, ne bo pa tudi čisto zanemarjal socialističnih potreb v revnih deželah. Nihče ne pričakuje, da bi Nixon bistveno menjal sedanjo ameriško politiko do Afrike.

V Aziji je javnost podobnih misli. Ker tam marsikje prevladujejo levičarski režimi, ne manjka pa tudi pravih diktatur, prihajajo od tam naj-

različnejše ocene. V Indiji se bojijo, da bo podpiranja manj, v Pakistanu se bojijo, da se bo Amerika sedaj manj zanimala za njihovo deželo. V državah vzhodno od Indije je seveda glavno vprašanje, kakšno politiko bo izvajala sedaj Amerika napram azijskim komunističnim režimom, posebno proti kitajskemu. Mislijo, da bo Nixon odločnejši od Johnsona, da bo pa to odločno stališče dobivalo le besedne oblike.

V Evropi se bojijo, da bo Nixonov režim silil v izolacijo, da ne bo kazal nobene vnetje za novo gospodarsko orientacijo v ameriški zunanji politiki, da pa ne bo rušil NATO in EGS. Seveda pa tudi ne bo vnet za boj proti diktaturam. Zato so vse evropske diktature pozdravile Nixonovo zmago. V komunističnem svetu so Nixonovo zmago pozdravili z mešanimi občutki. Se zavedajo, da je Nixon konservativec, da ne mara za komunizem, da bo pri pogaja-

njih s komunističnimi režimi oprezen do skrajnosti, da pa ne bo obnovil Dullesove zunanje politike.

Seveda poudarja vsaka država, kaj vse želi od Amerike. Takih želj je na ducate. Oenogogočajo zato pregled odmevov.

Ene stvari se pa vse ocene zavedajo, ako seveda mislijo nanjo: v zunanji politiki bo skušal novi Kongres še bolj uveljaviti svoje poglede, kot jih je pod Johnsonom. Značilno je, da na to mislijo predvsem v Moskvi. Zato so tam tako previdni v presoji Nixonove dobe, previdnost se pa ne kaže samo v besedah, ampak tudi v dejanjih, odnosno v tem, česa Moskva ne dela, pa je delala do sedaj. Praznovanje oktobrske revolucije v Moskvi je to nazorno pokazalo: niti beseda ni padla na račun Amerike, dočim je preje obred praznovanja obvezno vključeval napad na "ameriški imperijalizem".

Iz Clevelanda in okolice

Pri Štajercih — Za nami je letošnje martinovje Štajerskega kluba. Lepo je bilo. V šentvitskem auditoriju so se preteklo soboto zvečer zbrali člani in prijatelji Štajerskega kluba, da primerno proslave sv. Martina. Z lepo okrašenega odra je sedanji predsednik G. Miodrag Savernik podelil častne značke vsem tistim, nekdanjim in sedanjim odbornikom in pomagačem, ki so si v teku desetih let nabrali zasluge za klub. — Štajerske klubu k uradni desetletnici skrene čestitke z željo, da bi se v naprej gojil med nami pristno slovensko družabnost. Bog Vas živi Štajerci!

Pri "Liliji" smeh — Dramatsko društvo Lilija je včeraj popoldne podalo v Slovenskem domu na Holmes Avenue veseligo "Svoje glavoček" v veselje občinstva, ki je napolnilo dvorano. Ta je odmevala od smeha zadovoljnih gledalcev in gledalk. Po igri je bila zabava s plesom. Čestitke k lepemu uspehu! Podrobnejše poročilo bo sledilo.

K molitvi — Podr. št. 47 SZZ vabi svoje članice jutri, v torek, ob treh popoldne v Ferfolia pogrebni zavod k molitvi za pok. Josephino Miserko.

Članice Sv. Rešnjega telesa pri Sv. Lovrencu so vabljeni jutri, v torek ob sedmih zvečer v cerkev sv. Lovrenca k molitvi za pok. Josephino Miserko.

Seja — Društvo Danica št. 11 ADZ ima jutri, v torek, ob 1.30 popoldne sejo v občinskem prostoru.

Podr. št. 25 SZZ ima nocoj ob 7. sejo v čoli sv. Vida. Na dnevnem redu je poročilo o banketu.

Društvene seje — Skupne podružnice SZZ imajo v sredo, 13. novembra, ob enih popoldne sejo v St. Clair Recreation Centru.

Društvo sv. Katarine št. 29 SZS ima v sredo ob 7.30 zvečer sejo v SND na St. Clair Avenue. Po seji bo zabava.

Podr. št. 10 SZZ ima jutri, v torek, ob sedmih zvečer sejo v navadnih prostorih.

Podr. št. 15 SZZ ima v sredo ob 7.30 zvečer sejo v SND na E. 80 St.

Dramatsko društvo NASA ZVEZDA ima v četrtek, 14. nov., ob 7.30 zvečer sejo v Slov. društvenem domu na Recher Ave.

Kri potrebuje — Joe Blatnik, 22897 Ivan Ave., bo v sredo, 13. nov., operiran v St. Vincent Charity bolnišnici. Potrebuje več B Negative krvi. Kličite RE 2-8436.

Nov hotel — Včeraj je bilo razkrito, da bodo v mestu med E. 6 in E. 9 St. severno od St. Clair Avenue gradili nov hotel z 800 sobami in dve veliki poslopji s pisarnami. Skupno bo gradnja vsega tega stala od 40 do 60 milijonov. Nariši še niso v podrobnostih izdelani.

Čom ne bo uspelo osamiti Jugoslavijo, ker ima ta veliko prijateljev v svetu. Posebno je poudarjal dobre odnose z Zahodno Nemčijo, ki jo trenutno Moskva najbolj napada. Ni še dolgo tega, kar jo je z vso ihto napadal tudi Tito.

AMERISKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NABOČNINA:

Združene države:
 \$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 meseca
 Kanada in deželo izven Združenih držav:
 \$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 meseca
 Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:
 \$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months
 Canada and Foreign Countries:
 \$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months
 Friday edition \$5.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

No. 218 Monday, Nov. 11, 1968

Meje moči naših predsednikov

V vsaki volivni kampanji nam propaganda slika predsednika kot človeka, ki ima "največjo moč" na svetu in ki je od njega odvisna bodočnost marsikaterega usodnega problema. To nam trobijo cele mesece na ušesa, tako da končno res mislimo, da mora v teh in podobnih trditvah tičati veliko resnice. Tisti, ki imajo kaj skušnje o tem, to oспорavajo. Truman je na primer kmalu po prevzemu poslova zaupal svojim prijateljem, da ni mislil, kako malo pomeni predsednik v ogromnem kolesju, ki se imenuje federalna administracija. Ako ima srečo, lahko vsaj požene to ali ono akcijo, kako se bo končala, na to pa nima nobenega vpliva. Tudi predsednik Johnson je še pred kratkim govoril o "splendid misery", ki v njej živi, odkar je v Beli hiši.

Človeku se zdi kar čudno, kako se morejo v javnosti tako uporno širiti ravno nasprotni pogledi. Kdo ima prav? Vsakdo po malo. Vir različnih pogledov na predsednikovo moč tiči v naši federalni administraciji. Je to ogromen aparat, ki daje kruh neposredno 3 milijonom ljudi, posredno pa še večjemu številu. Ves ta ogromen aparat se more držati v pogonu le takrat, kadar dela avtomatično kot motor pri avtomobilu. Kot more sofer malo vplivati na motor in druge dele avtomobila, tako more predsednik s svojim podpisom le "vžigati motorje" ali pa overjavljati dejstva, na primer s podpisom zakonov. Predsedniku osebno je sicer na razpolago nad 130 tajnikov, strokovnjakov, svetovalcev itd., pa še teh ne more neprestano zasliševati, ker tega ne utegne delati. Saj še McNamara, ki je bil idealen aparatnik, povrh pa še sila razgledan in prebrisan, ni mogel obvladati Pentagona, kako naj pa Johnson kontrolira vso federalno birokracijo?

Drugi visok plot za predsednikovo moč je Kongres. Kongres lahko neprestano meče polena pod noge in zavira vsako akcijo Bele hiše. Vsaj po drugi svetovni vojni ni bilo predsednika, ki se ne bi pritoževal v tem pogledu. Izjema je bil le Eisenhower, ki je imel izredno srečo, da sta ga na Kapitolu podpirala senator L. B. Johnson (sedanji demokratski predsednik) in predsednik predstavnikega doma pokojni Sam Rayburn. Oba sta sicer pripadala demokratski stranki, toda to jih ni motilo, da ne bi sodelovala z republikanskim predsednikom. Ko je obeh zmanjkalo v Kongresu, so takoj nastala trenja, neglede na to, kdo sedi v Beli hiši. Prvi je to skušil pokojni predsednik J. F. Kennedy. Kongres mu je metal pod noge poleno za polenom, zato je mogel izvesti tako malo število svojih načrtov.

Več sreče je imel L. B. Johnson. Kongres mu je bil takoj po atentatu na Kennedyja izredno naklonjen. Naklonjenost je trajala prav do volitev v l. 1966. Zato je Johnson tako lahko spravil skozi Kongres vse zakonske načrte, ki so pod režimom njegovega prednika obtičali v kongresnih predalih, povrh pa še velik del svojih lastnih, ki so služili za podlago njegovi "veliki narodni skupnosti".

Po volitvah l. 1966 se je vse spremenilo kar čez noč. Demokratska stranka je pri volitvah pogorela, število demokratskih kongresnikov se je občutno zmanjšalo. Kar jih je ostalo ali prišlo na novo, so bili pa vsi pretežno usmerjeni na konservativno stran. Doba sodelovanja med Johnsonom in Kongresom je hitro odšla v zgodovino, nastali so med njima odnosi, ki so nam bili še vsi v spminu iz Kennedyjevih časov. To stanje traja še danes, zato se pa Johnson tako lahko poslavlja od Bele hiše.

Dvomimo, da bi bilo kaj drugače v prihodnjih 4 letih. Novi predsednik Nixon je sicer simpatična politična osebnost, — seveda ne za vse politike —, nima tudi v javnosti posebnih sovražnikov, toda javno mnenje že misli, da pozna zmogljivosti njegovih sposobnosti. Kongres dobro ve, kaj javnost misli o njem. Meril ga bo po njegovem ugledu in pri tem gledal na svoje politične koristi. Zato bi bili veseli, ako bi smeli upati, da med predsednikom in Kongresom ne bo prišlo do večjih trenj. Do teh bo prišlo tudi pri najboljši volji na obeh straneh, kajti preveč perečih problemov se je že navajilo na Ameriko in se jih še bo, vsi pa bodo take narave, da jih Amerika ne bo sodila po istem koptu. Vsi na primer želimo mir v Vietnamu. Toda kakšen naj bo, koliko smo pripravljene zanj plačati v žrtvah in koncesijah, o tem ni nobenega skupnega narodnega mnenja. Isto velja za novo usmerjanje naših stikov z Moskvo. Seveda bi bili radi prijatelji s Kreamljem, toda kdo ve, ali bomo zadeli pravo mero. Zmeraj bo odprto vprašanje, koliko lahko zaupamo Kreamlju.

Tudi domače politično življenje čaka na celo vrsto odgovorov. Kako naj dosežemo "zakonitost in red" v deželi? Ali ni to premalo, ali ne kaže še vključiti "ravnopravnost in pravičnost", na čemur vztrajajo posebno revni ameriški sloji. Mednje pa spada 50-75 milijonov Amerikancev. Volitve so dalje pokazale, da je ljudem predvsem za mirno živ-

ljenje, da ne želijo razburjanja, želijo svobodo gibanja ne samo podnevi, ampak tudi ponoči. So pripravljene nositi stroške za tako politiko, toda stroški ne smejo postati vaba za razsipanje denarja, kar se žal velikokrat dogaja. Pa še večno vprašanje o revščini, ki zanjo ni zmeraj odgovoren le revež sam. Vprašanje naše prosvete, ki je kar mimo nas zašla v narodno krizo. Pa inflacija in draginja! Kdo naj jih kroti, ako ne Bela hiša s federalno administracijo?

In tako bi lahko naštevali naloge novega predsednika prav tja do 20. januarja 1972, pa še ne bi našeli vseh. Nihče ne ve —, niti sam ni izključen —, koliko nalog se bo sploh mogel lotiti in kako jih bo rešil, ako jih sploh bo.

In to naj bo najmočnejši človek na svetu! Srečen je tisti, ki ima pogum, da to lahko tudi verjame.

I. A.

BESEDA IZ NARODA

Še in še o ploščah

ARGYLE, Mo. — Nekaj prednaročnikov plošče v čast Materi Božji (št. I) mi je pisalo, da bi radi ploščo čimprej zavrteli in jo slišali. Žal, da se težave nadaljujejo, kakor sem opisal že v prejšnjem članku, objavljenem v Ameriški Domovini koncem junija. Marijina plošča (št. I) je sicer že izšla sredi avgusta. Tisti, ki so jo slišali, so zelo zadovoljni z njo. Jaz sam sem bolj kritičen, ker bi rad rojakom in vsem drugim poslušalcem nudil zares nekaj prvovrstnega.

Je pa "sirota še brez obleke", ker ovitek vključ vsemu trudu še ni narejen. Prvotni osnutek za ovitek plošče je bil nesprejemljiv zaradi površnosti in idejne revščine. Zato je bilo treba to delo dati drugemu, ki ima smisel za naše slovenske verske in narodne vrednote. Prevzel ga je mlad Slovenec iz Milwaukeeja, Wis., ki ima talent za risarsko-slikarsko umetnost, ki pa zaradi potrebne ureditve lastnega stanovanja ni dospel do tega, da bi se lotil posla, ki zahteva dosti časa za razmišljanje in ustvarjanje. Potem pa je treba ta osnutek dati v roke poklicnim izdelovalcem ovitkov za LP plošče. Do danes še nimam ovitkov v rokah, a tudi ne odgovora, kdaj bo to narejeno? Brez ovitka pa plošče ni mogoče razpošiljati! Včasih sem se jezil, če ni šlo od rok kot "namazano" ob določenem času. V teh zmešanih časih pa se mora človek vdati v božjo voljo ter v voljo onih, ki pri ustvarjanju kulturnih vrednot človeku pomagajo. Kratkotrajno ni nobenega drugega izhoda! Kakor hitro bom od tvrdice v Milwaukeeju prejel ovitke, bodo plošče (št. I) odposlane na naslove prednaročnikov in drugim, ki bi jo želeli. Do takrat pa vse prav lepo prosim, da potrpite!

Dr. Jerku Gerzinciču, uglednemu glasbeniku ter neutrudnemu misijonarju iz Guarande, Ecuador, South America, se prav lepo zahvalim za tople besede pohvale ter priporočila, naj bi mi rojaki odkupili božični plošči, ki sta izšli pred Božičem leta 1962 in 1963! *Tem potom vas, dragi rojaki (širok Amerike in Kanade!) tudi sam prav lepo naprosam, da pohitite in odkupite božični plošči!* S tem boste pomagali, da bodo preostale tri plošče v čast Materi Božji mogle iziti v doglednem času in s tem pomagale revnim sobratom (misijonarjem in drugim) in drugim siromakom ter potrebam, ki zaslužijo našo dobrodelno pozornost! Koliko prošnja človek dobiva po pošti samo za najna popravila cerkva v Sloveniji in drugod ter zidavo novih (Idrija, Nova Gorica, na primer!).

Po mnenju merodajnih glasbenih strokovnjakov je plošča št. II, ki je izšla za Božič leta 1963 in na kateri lahko slišite v glavnem odlično izvajanje domačega cerkvenega zbora pod vodstvom msgr. dr. Matije Tomca, še vedno najboljša od vseh, kar jih je izšlo vsa ta leta do danes kjerkoli. Nobena druga se ne odlikuje po pristni božični domačnosti in pristnem božičnem du-

hu, ki vam ga pričara slovensko versko-kulturno bogastvo v božičnih pesmih in običajih na tej plošči, a tudi na plošči št. I. Na plošči št. 2 je božični nagovor pok. škofa dr. G. Rožmana, ki je vsebinsko še vedno aktualen v današnjih dneh, kakor je bil pred 10-11 leti. Klene besede našega pokojnega škofa, svetniškega trpina, odmevajo danes, v časih razbohotnega materijalizma ter duhovne praznine-revščine še veliko bolj odločno in mogočno, kakor kdajkoli prej.

Še eno dejstvo moram pibiti! *Za letošnji Božič imate morda zadnjo priliko, da si lahko ti dve božični plošči še oskrbite.* Kakor se razmere sedaj naglo razvijajo v smeri versko-kulturnega propadanja, je malo verjetno, da bi za Božič 1969 še lahko to "robo" naročili, kupovali in prodajali. Živimo v izrednih časih, v časih na zgodovinski prelomnici, ko dajemo slovo 'starim časom', starim ustaljenim razmeram ter gremo v nove čase, v nove razmere tako naglo in v toliki meri, da čez nekaj let tisti, ki bodo ostali živi in zdravi, ne bodo mogli "prepoznati sebe več!"

Cena obema ploščama skupaj je celih 7 dolarjev. Kdor jih pa naroči več skupaj, jih doli znatno ceneje! Naročiti je mogoče le obe skupaj, ker itak tvorita celotno. Tako boste imeli za podlago uro dovolj krasne slovenske božične glasbe. Zlasti še, ako imate dober "Hi-Fi" ali "Stereo" fonograf (gramofon). Stari naročniki ste jih morda v 5-6 letih, od kar so izšle, že precej izrabili. Čemu ne bi naročili še en set (obe skupaj) za bodoča leta, dokler bomo Božič še mogli obhajati? Plošče se dobijo na sledečih naslovih, ako pohitite z naročili:

1. Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.
2. Liga slov. kat. Amerikanec, P.O. Box 32, Brooklyn, N.Y. 11227.
3. Mervar Music Mart, 6919 St. Clair Ave., Cleveland, O. 44103.
4. Gracch TV & Radio, 4322 W. Forest Home Ave., Milwaukee Wis. 53215.
5. Rev. Iggy Beran, Queen of Peace Church, Ewing, Mo. 63440.
6. Balkan Music Mart, 6917 W. Cermak Rd., Berwyn, Illinois.
7. V Kanadi jih dobite pri sledečih naslovih:
 1. Rev. John Kopač, C.M., 739 Brown's Line, Toronto 14, Ont., Canada.
 2. "Comet", 555 St. Clair Ave., West, Toronto 10, Ont., Canada.
 3. Mr. Vladimir Mauko, 1115 Bay St., Toronto 5, Ont., Canada.
 4. Rev. Joseph Mejač, C.M., 95 McDonald Ave., Winnipeg 2, Manitoba, Canada.

V Montrealu lahko vprašate Rev. Stanka Boljka, župnika slovenske župnije, ki jih lahko za vas naroči sedaj takoj v Torontu. *Nikar ne čakajte na naval božične pošte po 20. novembru, ker se v njem veliko takih pošilk pokvari in izgubi! Ponovno lepo prosim vse, ki plošče nameravajo naročiti, da z naročilom ne odlašajo cele tedne, ampak se takoj obrnejo na enega izmed gornjih naslovov, ali kar naravnost na podpisane (z naslovom št. 6). Pristrčna hvala vsem in vsakemu, ki želi podpreti dobro stvar na ta način!*

Moj dragi prijatelj dr. Jerko Gerzincič se je v svojem opisu kraja in faranov tukaj malo ušel. Župnija šteje 487 faranov. Spovedovanja v nemščini imam še tudi dovolj. Mlajši rod, kajpak, ne zna nemško več. Za spoved v nemščini prihajajo stari ljudje tudi iz sosednje župnije, kjer sem bil prej. Gospodu dr. Jerku prisrčna hvala še enkrat za ves umetniški užitek, ki ga je pripravil s svojima dvema koncertoma našim faranom! V imenu faranov in mojem lastnem.

In še nekaj prosim: Ob naročanju plošč *ne pošiljajte gotovine, marveč ček (bančni ali osebni z vašim naslovom!)* ali pošto nakazilo (Postal Money Order). Gotovina prerada izgine včasih v tujem žepu, zlasti še, ako je vidna skozi kuverto!

Vse dobro, iskreno želi in prav lepo pozdravlja vse bralce lista, vdani in hvaležni vam
 Rev. Nace Beran.

Zahvala Belokranjcem

BELGRANO, Arg. — Dragi naši Belokranjci! Daleč od vas vseh, tukaj v Argentini v tišini domače hišice, objuva za našo mamno spomine na prelepe dneve, ki sva jih preživela tam v vaši sedanji domovini. Vaša domovina je dobrohotno odprla vrata tudi nam, vsaj za nekaj dni, da mogla uživati njene naravne lepote in tako uresničiti eno od naših davnih želj.

Namen, da se je zbrala cela naša Tomčeva družina v Euclidu, je vsem znan in to je bilo, da spremimo našo hčerko Verico k oltarju. Mislili smo, da bomo mogoče z nekaj malo dobre sreče našli tudi kakega prijatelja iz daljnih mladih let. To, kar smo tam doživeli, tisočkrat prekaša vsa naša pričakovanja. Dobili smo ne enega, ampak cel kup naših dobrih znancev in prijateljev, ki jim je tekla zibelka kakor nam v tistem lepem kotičku slovenske zemlje, v naši lepi in nepozabni Beli krajini in ki so nas nad vse gostoljubno in prijateljsko sprejeli.

Se posebno presenečenje za nas je bilo, da smo mogli šteti med naše prijatelje tudi toliko drugih, ki niso rodom Belokranjci, ki je morda samo njihov zakonski par doma iz naših vinskih goric. Z marsikom se nismo nikdar osebno poznali in vendar nismo čutili nobene razlike. Imeli smo vtis, da smo bili povsod dobrodošli in nad vse lepo sprejeti.

Skoraj dvomim, da bi se nam kdaj ponudila prilika, da bi komu mogli povrniti njegovo gostoljubnost. Ne preostaja nam torej drugega, kakor da se vsakemu posebej in vsem skupaj zahvalimo iz vsega srca za prelepe dneve, ki smo jih po vaši zaslugi preživeli ob našem obisku. Ne bom našteval vsakega posebej, da ne bi koga nehote izpuštil. VSEM, prav VSEM gre naša zahvala. Zahvalimo se dobrim dekletom in ženam, ki so obdarovale z resnično lepimi darili našo hčerko nekaj dni pred nje-
 no poroko, tako da smo tudi mi bili deležni z njo njene sreče. Zahvalimo se za prelepi belokranjski večer 12. oktobra, ko je bila deležna take pozornosti cela naša družina, tako iz Argentine, kakor iz Venezuele in naš brat in striček Matija iz Slovenije.

Isto tako so za nas nepozabni obiski, ki smo jih naredili pri raznih članih in prijateljih Belokranjskega kluba, na njihovih nad vse prikupnih domovih.

Naj gre še enkrat iskrena zahvala vseh belokranjski skupnosti z vročo željo, da bi še za nadalje delovali krepko združeni v korist, vzgled in ponos vsem, ki še vključ temu, da živijo v novi domovini, nosijo v sebi živ plamen ljubezni do domače zemlje in skromne hišice, iz katere so izšli oni ali pa njihovi starši.

Sprejmite vsi naši stari in novi prijatelji pristrčne pozdrave! Hvaležna
 Barica in Niko Tome

"Zgodovinski trenutek v Beogradu"

CLEVELAND, O. — Ko sem pred dnevi dobil z letalsko pošto iz Ljubljane "Družino" od 3. t. m., sem za trenutek obstal, ko sem sredi prve strani zgoraj bral z velikimi črkami napisano in še podčrtano zraven "ZGODOVINSKI TRENUTEK V BEOGRADU". Ne da bi še kaj listal naprej, sem v eni sapi prebral, kar je bilo natisnjeno pod tem naslovom. Videl sem, da gre za poročilo o "obisku vršilca dolžnosti predsednika jugoslovanske škofovske konference — ljubljanskega nadškofa dr. Jožeta Pogačnika pri patriarhu Srbske pravoslavne Cerkve Germanu". Tole stoji tam:

"Letošnji 25. oktober bo ostal gotovo zapisan z velikimi črkami v analih našega ekumenizma. Ta dan je ljubljanski nadškof — v. d. predsednik škofovske konference v Jugoslaviji obiskal patriarha Srbske pravoslavne Cerkve Germana.

Bil je sončen jesenski dan. Po dogovoru je prispel nadškof Pogačnik pred patriarhijsko palačo v Beogradu v spremstvu beograjskega nadškofa Bukatka, generalnega provikarja beograjske nadškofije msgr. Ljudevita Česarja in urednika Blagovesti prelata Alojzija Turka. (Vse do sem natisnjeno debelo. M. op.) — Na slavnostnem vzhodu so pričakovali goste patriarhovi sodelavci, a srečanje s patriarhom je bilo v patriarhijski sprejemni dvorani. — Patriarh German je svoje goste sprejel z iskrenim pozdravom in bratskim objemom. S patriarhom so bili še episkop Vasilij in episkop sremško-karlovški Makarij.

Nadškof Pogačnik je pozdravil patriarha Germana s temi besedami:

"Vaša svetost! — Veselim se, da morem kot vršilec dolžnosti predsednika škofovske konference katoliških škofov Jugoslavije in kot ljubljanski nadškof v vašem domu pozdraviti vas — poglavarja Srbske pravoslavne Cerkve. — Živimo v skupni domovini, srečujemo se vsakodnevno z istimi problemi v teh nemirnih in usodnih časih, zato je nujno potrebno, da se čimbolj spoznamo in da med seboj sodelujemo.

Med tem ko narode razdvajajo nezaupanje in različni spori, je skupna dolžnost nas, ki označujemo evangelij, Kristusovo večno resnico in ljubezen, da vsakdo stori po svojih močeh vse, da se spori ublažijo, da se ljudje zblížajo, da se odстранjujejo vzroki novih katastrof, novih uničevanj, novih potokov krvi in solz.

V tej zgradbi je lansko leto bilo važno ekumensko srečanje srbskega katoliškega patriarha Atenagora, velikim zagovornikom dialoga in zblíževanja med kristjani. — Nas, katoliške škofove, za taka srečanja vzpodbujajo in obvezuje ne samo zgled sv. očeta Pavla VI., ampak tudi izrečno naročilo istega papeža in II. vaticanskega koncila. To me je nagnilo, da kot vršilec dolžnosti predsednika škofovske konference jugoslovanskih škofov in v imenu katoličanov naše skupne domovine pridem semekaj, da se osebno sestanemo in bratovsko objamemo, da tako javno izpovemo našo željo po medsebojnem spoznavanju, po izmenjavi misli, po sodelovanju v skupnih vprašanjih. Želim naglasiti medsebojno spoštovanje in bratovsko ljubezen, kakršna mora vladati med tistimi, ki pripadajo bratovskim Cerkvam. Preteklost je, žal, prizadejala veliko ran našim medsebojnim odnosom. Naša dolžnost pa je, da združeni v Kristusovi ljubezni preteklost zapečatimo. Po zgledu papeža Pavla VI. in ekumenskega patriarha Atenagora moramo gledati v bodočnost, a ne v preteklost! Moramo pozabiti vse, kar nas je ločilo in začeti plodno sodelovati v vseh

vprašanjih, ki so za nas vse enako važna — ne da bi se spuščali v polemiki v spornih vprašanjih. Podajmo si roke v bratovskem razumevanju ter pojdimo naprej k lepši in srečnejši prihodnosti naših Cerkva in narodov. — Osebno se veselim, da je med našo teološko fakulteto v Ljubljani in vašo teološko fakulteto v Beogradu, med vašimi in našimi bogoslovci in profesorji že prišlo do prijateljskih stikov in medsebojnih obiskov. — Upam, da ne bomo ostali samo pri tem. Naš ekumenski direktorij nam nalaga konkretne obveznosti v medsebojnih odnosih. Prepričan sem, da bodo kmalu ustvarjeni pogoji, da se o tem podrobneje razgovorimo.

Mislím, da je naša prva dolžnost naš verski tisk tako usmeriti, da bo služil medsebojnemu spoznavanju, zblíževanju in solidnemu verskemu pouku naših narodov. Pričakujem, da bo kmalu prišlo do sestanka odgovornih za naš verski tisk na najvišjem nivoju in da bomo že v novem letu pričeli prijateljskega sodelovanja na tem področju.

Naša skupna vprašanja so zlasti: verska vzgoja mladine, svetost družine, praznovanje naših največjih praznikov, posebej božiča. Mi, katoliški škofje, smo s svoji strani letos ponovno zaprosili naše ljudske oblasti, da se prizna božič kot državno priznani, dela prosti dan.

To je, vaša Svetost, nekaj milí in vprašanj ob našem prvem rečanju. Upajmo, da to ne bo zadnje in da je to temeljni kamen našega sodelovanja za lepšo prihodnost naših Cerkva in naših narodov. — Naj vsemočeni roedini Bog po priprošnji prečite božje Matere, naše skupne Matere, blagoslovi ta naš sestatek, a na vas, vaša Svetost, in na vaše vernike razlije obilje blagoslova!"

Patriarh German se je tople zahvalil za ta pozdrav in poudaril, da se v vsem strinja s povedanim. Naglasil je, da je naša skupna dolžnost, da sodelujemo prepričani s Kristusovim duhom ljubezni, za medsebojno razumevanje. Cerkveni poglavarji so prvi poklicani, da s svojim zgledom pokažejo drugim pravo pot, saj nas družijo veliko več stvari, ko pa je razlik med nami. Vsi imamo skupnega poglavarja — Jezusa Kristusa."

V enournem prijateljskem razgovoru so izmenjali mnogo misli. Obe strani sta naglašali koristnost tega sestanka in izrazili željo po ponovnih srečanjih. — Gostje so obiskali patriarhijsko kapelo in nekatere službene prostore ter stolno (saborno) cerkev. — Prijateljski stisk rok, poljub miru in pozdrav z dodatkom "Na svidenje". — (Zadnja dva odstavka sta v izvorniku debelo tiskana. M. op.)

Takšno je poročilo "Družine", verskega lista, ki ga izdajajo slovenski škofje, o prvem ekumenskem srečanju katoliške Cerkve v Jugoslaviji in Srbske pravoslavne Cerkve. Pobuda za to srečanje je prišla s katoliške strani. Vsekakor gre za veliko stvar. Če bo rodilo pozitiven uspeh, utegne biti res zgodovinsko.

J. S.

ČEMU SE SMEJE DOMA

Investicije so bile njihove — posledice so naše...

Trije slepci ne vidijo več od enega.

Politični barometri vedno napovedujejo lepo sončno vreme.

"Ti, jaz si brezposelnosti v socialistični državi nikakor ne morem predstavljati."

"Čemu bi si jo pa predstavljal? Saj jo lahko vidiš!"

VESTI

IZ SLOVENIJE

Posojilo iz Anglije

Jugoslavija je dobila od Britanske banke ob jamstvu britanske vlade 10 milijonov funtov posojila po 5,5 odstotkov obresti za dobo 10 let. Del posojila bodo porabili za financiranje manjših industrijskih načrtov, ostanek pa za financiranje večjih podjetij.

Na olimpijadi 8 medalj

Jugoslovanski športniki so dobili na olimpiadi v Mehiki 8 medalj, 3 zlate, 3 srebrne in 2 bronaste. Zlate so dobili Slovenec Miro Cerar za nastop na konju z ročaji, Djurdjica Bjedov v plavanju na 100 metrov prsno in moštvo waterpolo. Srebrne medalje so dobili košarkarji, Djurdjica Bjedov v plavanju prsno na 200 metrov in Horvat v rokoborbi grško-rimskega sloga, bronasti pa boksač Zvonimir Vujin in rokoborec Branislav Simic. Na olimpiadi v Tokiu pred 4 leti so dobili Jugoslovani 5 medalj: 2 zlati, 1 srebrno in 2 bronaste.

Socialno zavarovanje brez rezerv

Pokojninsko-invalidski skladi poslujejo v Sloveniji brez vseh rezerv, žive takorekoč iz rok v usta in pri tem se le boje, da bo premalo dohodkov za kritje tekočih potreb. Za izplačilo pokojnin uporabljajo celo denar, ki je namenjen v stanovanjski sklad.

V ljubljanskem "Delu" se pritožuje Marija Namorž, da odgovorni kurili in si greli konserve. Mnogi so na ogenj metali puške, da so jim zgorela kopita.

Kolinska bo izdelovala juhe "Knorr"

Kolinska tovarna, ki je nekdanja prvenstveno izdelovala kakorjio, izdeluje sedaj poleg kavnih vrst, mešanice kakaa, še cele vrste začimb in drugih izdelkov, ki jih rabijo v prehrani. Letos se je odločila, da se bo lotila izdelave umetnih juh. V ta namen se je dogovorila z znanim podjetjem "Knorr", ki ima svoje središče v Švici, podružnice pa po vsem svetu. Prve juhe "Knorr" bodo izdelali v Ljubljani spomladi. V eni izmeni bodo izdelali 1000 ton

juh na leto. Po zbranih podatkih porabijo sedaj v vsej Jugoslaviji letno le 5,5 tisoč ton umetnih juh. Koliko jih porabijo povprečno v Sloveniji, ni znano, brez dvoma pa sorazmerno več kot na jugu, kjer so juhe na splošno manj v navadi.

Na splošno pripravljajo juhe kot reden del obeda le v 38 odstotkih gospodinjstev v Jugoslaviji, umetne juhe pa le v 9% teh gospodinjstev. Na splošno torej uporabljajo umetne juhe le v 4% vseh gospodinjstev v Jugoslaviji, kar je izredno nizek odstotek v odnosu za evropsko povprečje. Kolinska zato upa, da bo svoj nov izdelek lahko oddala na domačem trgu, posebno še, ker so Knorr juhe splošno znane in izvrstne kakovosti.

Star televizor prodam za novega

Pred mesecem sva z možem v prodajalni Jugotehnike v Sežani kupila televizor znamke "Rudi Čajevac". Bilo bi vse lepo in prav, če ne bi bil televizor brez garancijskega lista. Prodajalka se je izgovarjala, da se je izgubil in nam ga bodo takoj dostavili, ko ga bodo spet našli. Ko smo sprejemnik doma pravilno namestili, se nam je takoj zdelo čudno, ker ni delal tako, kot bi sicer moral. Čez mesec dni pa sploh ni bilo več slike.

Televizor se je torej pokvaril in šla sem v Sežano po garancijski list. Ponovno sem naletela na prodajalkino izgovarjanje, da so sicer list medtem že našli, a se je spet izgubil. Glavne prodajalca v trgovini takrat ni bilo, ker je bil na poročnem potovanju. Iz vsega skupaj smo ugotovili, da televizor ob nakupu sploh ni bil nov, temveč že rabljen in potem prodan za novega. Po daljšem pregovarjanju in izgovarjanju nam je mlada prodajalka morala televizor zamenjati za novega. Zato torej pozor: če se odločite za nakup televizorja v sežanski Jugotehniki, pazite, da ne boste kupili "mačka v žaklju".

Zdenka Štok, Sežana
(*"Nedelja"*, 20. okt. 1968)

Vodilni naj odgovarjajo

V zadnjem času sem zasledil v Nedeljskem listu že več stavkov o "zafuranem kmetovaju" v kmetijskem kombinatu v Gornji Radgoni. V celoti odobravam vse, kar je napisal novinar Ferdo Godina. Čeprav je bilo že precej napisanega, bi vendar rad dodal še nekaj svojih misljenj.

Menim namreč, da je vse premalo samo dejstvo, ko javno objavljamo razpravo družbene zemlje, ki so jo kupovali za simbolične zneske privilegiranci ter si na tej zemlji gradili svoja stanovanja, vikende... Vse to meče dokaj slabo luč tudi na občinske organe, kajti zavoljo vsega tega je bil ogrožen obstoj 900-članskega kolektiva. Posledice vsega tega pa sedaj trpijo le tisti, ki so si dan za dnem prizadevali s svojimi rokami in v potu svojega obraza, da bi čimveč proizvedli. Vse to pa je grobo izkoriščalo vodstvo podjetja, ki je z nezdravo politiko privedlo podjetje na rob prepada.

Danes so vodilni morali podjetje zapustiti. Pri tem so mnogi obogatili, delavci pa so ostali praznih rok. Še več: oni bodo morali trpeti ter s svojim delom ustvariti tako velike dohodeke, da bodo krili več sto milijonske izgube Ali res ni tu mogoče, da bi tisti, ki so podjetje "zafurali", poravnali tudi izgubo?

Kot prvo pa menim, da je potrebno vse kupoprodajne pogodbe takoj razveljaviti in vsa zemljišča vrniti družbi. Prav zato menim, da je treba ostreje nastopiti proti tem kantorjem, kot jih je upravičeno imenoval F. Godina in da je o tem premalo javna obsodba, kajti pravici bo zadoščeno šele tedaj, ko bodo glavni krivci, med katere z gotovostjo lahko prištevamo tudi nekatere občinske funkcionarje, ki so dovoljevali, da je kombinat drvel z nezadržno hitrostjo v brezno prepada, pomagali podjetju v sorazmerju z njihovimi dohodki zopet na "zeleno vejo, skratka, da tega ne bodo občutili samo resnični proizvajalci, ki so delali na kombinatovi zemlji ali jalcu s kombinatom.

Franjo Hovnik, Ptuj
(*"Nedelja"*, 20. okt. 1968)

Obsežnost New Yorka

NEW YORK, N.Y. — Mesto New York meri po dolgem 36 milj, počez pa na najširšem kraju 16 milj in pol.

Nixon bo Johnsona do 20. januarja le opazoval

WASHINGTON, D.C. — Iz Nixonove okolice je prišlo par značilnih izjav, ki ne predvidevajo kaj prida Nixonovega sodelovanja z Johnsonom v prehodni dobi do 20. januarja. Saigonski predsednik Van Thieu je povabil Nixona v Vietnam, pa je ta takoj izjavil, da bi to storil le na Johnsonovo besedo.

Ko je Eisenhower šel l. 1951 v Korejo, je šel na lastno pobudo, pa radi tega ni prevzel nobene odgovornosti za Trumanovo politiko. Van Thieu bo lahko videl v Nixonovem stališču dokaz, da mu ni treba hiteti s pošiljanjem svoje delegacije v Pariz, kar bo naravno hromilo razgovore v Parizu. Kdo naj pa ima korist od tega?

Nixonova okolica je tudi izjavila, da novi predsednik ne bo dal nobenih političnih izjav od dneva inavguracije. To ni slabo stališče, dobro bi pa bilo, da njegovo mnenje o perečih zadevah pove kdo drugi. Ako bi se Johnson postavil na podobno stališče, bi tudi lahko rekel, da bo sedaj molčal do 20. januarja in opravljal le upravne posle. V tem slučaju bi dežela imela le upravno administracijo, pa nobene politične. Politika pa radi tega ne bo spala, bo delala lahko tudi zelo napačne korake, ako bi Johnson in Nixon molčala.

Sicer pa mora Nixon biti pripravljen na kritiko svojega stališča. Njegovi nasprotniki mu bodo očitali, da čaka na nasvete svoje politične okolice, da je že prve dneve pokazal pomanjkanje smisla za hitro politično postopanje. Res še nima federalne uprave v svojih rokah, zato pa že ima politično pozicijo, ki mu ne dovoljuje, da bi molčal pod to ali ono pretvezo.

Pionir 9 opazuje Sonce

CAPE KENNEDY, Fla. — Združene države so pretekli petek pognale na pot okoli Sonca vesoljsko vozilo Pionir 9. Njegova naloga je opazovati sončno površino in o njej pravočasno poročati na Zemljo. Gre pred vsem za radiacijo in za obsežne izbruhe na sončni površini, ki radiacijo močno povečajo.

Pionir 9 in ostali trije Pionirji, ki že od preje krožijo okoli Sonca in v redu pošiljajo svoja poročila na Zemljo, bodo pomagali varovati Apollo 8 in njegove naslednike na njihovih potih v vesolju, pred vsem pa tekom izleta na Luno.

Pionir 9 je pognala v vesolje raketa Delta v petek zjutraj. Z njim je poletel v vesolje tudi mali komunikacijski satelit, ki kroži okoli Zemlje in služi za vaje in preskušanje postaj, ki bodo na raznih delih sveta sledile poletu na Luno.

Vse sile bodo napeli za prevrat v Saigonu

HANOI, S. Viet. — Vodniki Osvobodilne fronte in Zveze narodnih, demokratičnih in mirovnih sil so sklenili "mobilizirati" vse ljudstvo in vse domoljubne sile za ustavev napadalne vojske ZDA in za "odstranitev sajgonske lutkovske vlade". Po poročilu informacijskega urada OF naj bi bil ta sklep sprejet v začetku tega tedna na sestanku vodnikov obeh organizacij "nekje v Južnem Vietnamu".

Wilson že razmišlja o obisku pri Nixonu

LONDON, Vel. Brit. — Predsednik vlade Harold Wilson se že pripravlja na obisk pri novem predsedniku ZDA Richardu M. Nixonu, ko bo ta v januarju prevzel svoje posle. Anglež bi se rad pogovoril z novim predsednikom o obrambi Azije in Pacifika v času po koncu vietnamskega vojskovanja. Predvidena skupno obrambno organizacijo azijskih držav s podporo zahodnih sil tako v gospodarskem kot v vojaškem pogledu.

Za uradne številke o izidu bomo zvedeli šele v decembru

WASHINGTON, D.C. — Letos se bo objava uradnih številok o volitvah zelo zavlekla. V skoraj vseh državah imajo okrajne volivne komisije dosti spornih slučajev, ki jih je treba rešiti s sporazumi. Povrhu je treba še registrirati volivne glasove "odsotnosti", kar je najbolj zamuden posel.

Postopek bo mogoče pospešiti šele takrat, ko bodo okrajne komisije dostavile svoja poročila državnim tajnikom v posameznih državah. V ohajski državi bodo uradni rezultati znani šele po 3. decembru. Z ozirom na dejstvo, da so nam letošnje volitve prinesle celo vrsto mini-zmag s predsedniško na čelu, bodo komisije morale biti zelo natančne in se ne bodo mogle prihiteti s postopkom.

Prva dva že odpovedala

WASHINGTON, D.C. — Pretekli petek je Bela hiša naznanila, da sta zakladni tajnik Henry H. Fowler in pomožni tajnik N. Katzenbach odstopila. Fowler bo zapustil svoje mesto okoli 20. decembra. Katzenbach pa je čas svojega odhoda prepustil predsedniku L. B. Johnsonu.

Fowler je bil odvetnik v Washingtonu, ko ga je Johnson imenoval l. 1965 za zakladnega tajnika, bil pa je že v letih 1961-1964 v času J. F. Kennedyja zakladni podtajnik. Katzenbach je prišel v vlado še v času J. F. Kennedyja in je v njej ostal do sedaj.

Sežigalci nabornih pozivnic obsojeni

BALTIMORE, Md. — Sodišče je obsodilo 9 "katoliških duhovnikov in lajkov" vsakega od 2 do 3 leta ječe zaradi sežiganja uradnih nabornih pozivnic v Catonsvillu v preteklem maju. "Svoboda ne more obstojati, če ni zadržana in omejena," je dejal glavni sodnik R. C. Thomson v utemeljitvi sodbe in kazni.

"Dnevni red" za deželo

NEW YORK, N.Y. — Kermit Gordon od Brooking Institution in McGeorge Bundy od Ford Foundation pripravljata "dnevni red" naše dežele, poročilo o glavnih vprašanjih in potih, po katerih naj bi jih naša dežela skušala rešiti.

Delo bo končano in objavljeno proti koncu tega meseca, da bo na razpolago novi administraciji, ko se bo pripravljala na prevzem vodstva dežele.

Ženske dobijo delo

Iščemo pomočnico
Slovenska gostilna v Euclidu išče pomočnico, Slovenko ali Hrvatice, srednje starosti. Kličite 531-9782. (222)

MALI OGLASI

Na stanovanje sprejme
Starejši Slovenec bi rad sprejel na stanovanje v svojo 5-sobno hišo zakonski par. Oglasite se na 914 E. 150 St. ali kličite 531-4872. (218)

Prijatelj's Pharmacy

IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA ZA RACUN POMOČI DRŽAVE OHIO ZA OSTARELE
AID FOR AGED PRESCRIPTIONS
St. Clair Ave. & 68th St. EN 1-4212

Sobe se oddajo
Tri čiste sobe se oddajo starejšim, čistim ljudem, zakoncem ali samcu. Vpraša se na 1196 Norwood Rd. (222)

Naprodaj

Cementne plošče, 6 čev. dolge, za dovozne poti poceni naprodaj. Kličite RE 1-7237.

Na Indian Hills

je naprodaj hiša z 2 spalnicama, aluminijasta obloga, 1½ garaža, izgotovljena rekreacijska soba.
KINKOPF REALTY 531-6346 (222)

MIRNA POTA

III

Stotnik dr. Rudolf Slak —med vojno je napredoval od poročnika do stotnika — je po dolgem času spet prenočil v svoji študentski sobici. Ko je zvečer sleskel odrgnjeno in posvaljkano uniformo in v njo vred zoprti vonj iz vojne, se temeljito okopal in umil, je legel v belo, mehko posteljo, ki mu jo je postlala in zrahljala presrečna mamica. Ves ubit od dolgega potovanja, ko se je boril za košček prostora po vagonih, neprespan od prečutih noči, se je zazibal kakor dete v trdno spanje. Mamica je dopoldne večkrat po prstih pripapala v sobo in ga gledala. Toda sin Rudi je ni slišal. Kot ubit je spal — spal. Bilo je že proti polnočju, ko se je počasi prebujal. Za nekaj trenutkov je bil tako zmeden, da se ni takoj znešel, kje pravzaprav je. Bilo mu je, kakor bi se bil zbudil iz hudih sanj. Oziral se je po sobici, kot bi iskal resničnosti, da ni več na tujem, na bojnih poljanah, kjer grme topovi, od koder dan na dan prevažajo vojaške telege stokajoče ranjence. Z roko si je potegnil preko čela, da bi zabil vse dolge, strašne sanje o grozotah, ki jih je preživel. Ni se mogel zživeti v prepričanju, da je vojne konec, da je doma, da je spet mir po dolgih starih letih. Dvignil se je iz postelje in se začel oblačiti. Ko se je mimogrede pogledal v zrcalo, je obstal. Pogladil si je razmršene, nenavadno osivele lase, se nasmehnil sam sebi in glasno vprašal: "Kje si, tisti študent Rudi, ki si si pred tem zrcalom gladil kot noč črne lase? — Ni te več! Prehitro te je v trpljenju zajela jesen življenja." Tedaj je stopil v sobico očca.

"Dober dan, gospod stotnik," se je pošalil in dodal: "Ali se ogleduješ, kako ti je vojna preganala oslička iz glave in ti poveznila nanjo pokrivalo modrosti. Meni so pa skrbi izpušale skoraj vse lase, da se mi svetli pleša kot trudna zadnja luč življenja. Tako je, sinko moj. Človeške pomladi so zelo kratke." — Oče se je pogladil po pleši. — "No, ali si dobro spal?"

"Izvrstno! Odkar sem bil predlanski na dopustu, nikdar nikoli ne tako. Ko sem se danes prebudil, sem preletel z mislijo vsa vojna leta. Ali je mogoče, da sem vse to prebil in sem spet v tej sobici živ in zdrav?"

"Na svetu so tudi neverjetne stvari mogoče. Ko sem ti pri slovesu zaupno omenil pretečo usodo Avstrije, si bil prepričan — iz oči sem ti bral — da je to nemogoče. Glej, danes je to izvršena stvarnost. Svet in življenje se sučeta po nam neumljivi zakonitosti."

"Obed je na mizi," se je oglasila mamica pri vratih. Sina je morala še ogledati v civilni obleki, zato je vstopila. "Ne koliko si se postaral, Rudi, a še si fant, da ti tvojih let ne more biti vsak za par."

"Nič nekoliko, hudo sem se postaral po glavi in po srcu!" — ji je resno odgovoril sin.

"Vsi smo se postarali. Saj je tudi tebi, žena, sneg že v oči glavo pobelil. Pojdimo jest," je šel oče prvi v obednico.

Med obedom materina neugodna drobna radovednost skoraj ni dala do sape sinu. "Kako ste prenočevali, kaj ste jedli, kdo vas je opral, ali ste se zelo umili, če sta topovska krogla ali branel prišla na obisk tudi k vam?"

Jedli dobro in slabo, da so bili časih presiti, večkrat lačni, da so si kajkrat sami prišivali gumb, da so po kvartirjih pasli uši in drug mrčes, da so se smrti privadili in se je niso bali. Dodal je tudi, da ga je večkrat spekla vest, kadar so pripeljali ranjenega ali mrtvega tovariša častnika iz bitke, sam pa je tičal s sodniki v zaledju, čeprav so morali kajkrat tudi bežati čez drn in strn in jim je bila za obed repa, izpušljena grede iz njive. Ko je za silo utolažil mamino drobižasto radovednost, je oče rekel, da bo nekolkto zadrževal, Rudi, krepko naspan, je pa odšel po mestu.

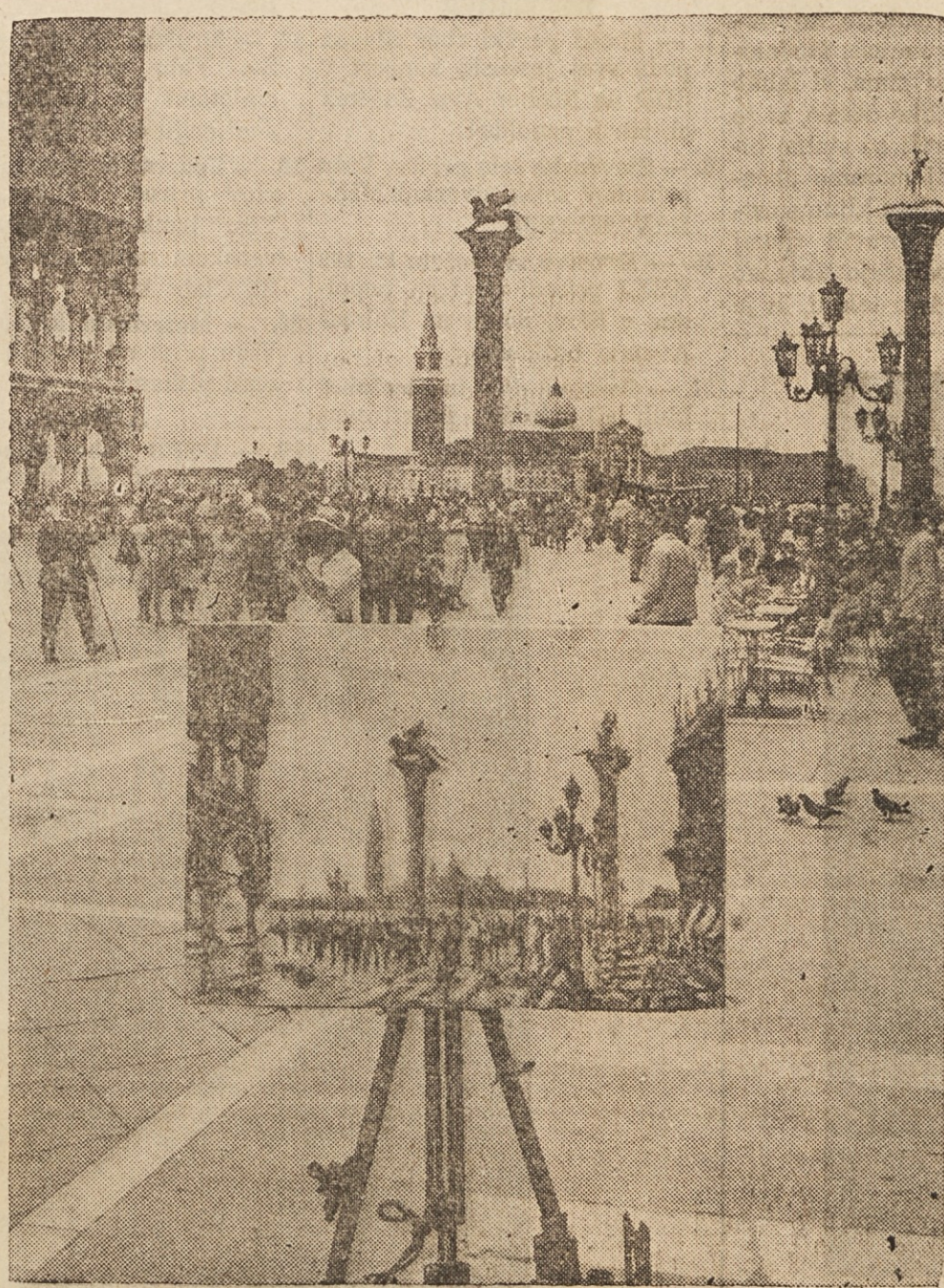
Prva pot je bila na postajo. Silno ga je mikalo, da bi se odpeljal na Irmin grob in obiskal svoje žalnjo svetišče na stanovanju. Prepričal se je, da je to še nemogoče. Postaja je bila natrpana z vlaki, polnimi vojaštva. Na stopnicah pri vhodnih jih je viselo cele grozde, ležali so po strehah vagonov, za razmetana živila, ki so jih pripeljali s soške fronte, so se pulili lačni ljudje. Sama zbežanost, ki je že mejila na podivjanost. Dr. Slak je žalosten odšel iz mesta na polje, da bi se umaknil razsulu vojske. Zunaj mesta je videl trope konj, ki so se pasli po njivah in travnikih. Sami vojaški konji brez gospodarja. Videl je vojake, ki so za Svetim Krištofom kurili in si greli konserve. Mnogi so na ogenj metali puške, da so jim zgorela kopita.

Kakor bi zver, ki se ji pravi vojska, ležala ubita in jo sedaj od vojne izstradano ljudstvo v jezi in sovraštvo trga na kose kakor lačni volčje. Vesel konca in žalosten vse zmede se je dr. Slak vrnil v mesto, kjer je iz gostiln odmeval hrup in krič in vinjeno petje. Potr je prišel domov, kjer sta z očetom resno preudarjala, kdaj in kako bi prišlo do reda v državi — mladi Jugoslaviji. Sin je očetu pripovedoval, kar je zvedel na vojni: kako so Čehi dobro pripravljene, kako Madžari, pri nas pa je taka vrtoglavica. Oče je sinu razlagal, kar je slišal med vojno: "Bili so visoki dostojanstveniki, ki so trdili, da noben vrag ne more verjeti o skupnosti naše južne slovanske države. Trdili so: Okraj Zagreba je konec Evrope, potem se prične Azija. — Evropa in Azija pa ne moreta ostati skupaj." Ni jih prepričala ne naša sorodna narodnost, ne naše trdno zaupanje v lepo skupnost.

Sin je umel take očitke, a je zaupno gledal v prihodnost. "Ti nam sovražni ljudje ne vedo, da je naš jugoletnja mučila mongolsko-turška Azija. Ubila ga ni, slovanske krvi mu ni izpila, zavednega ognja v srcih ni udušila. Narod je bil trt, oropan, osužnjen, a ni bil uničen. Azija je bila pregnana, slovanska duša pa ostala."

"Pravilno utemeljuješ," je povzel oče. "Če bi se mi priklopili nemški Avstriji, bi bil to samomor. Če bi se Hrvatje pridružili Ogrski, svojo jadransko obal izročili Italiji, bi bil samomor. Ali naj potem Srbija kot majhen čoln na Balkanu plava sama, šibka, od vseh muhastih vetrov veledržav pehana sem in tja? Zato je Jugoslavija edina rešitev za Slovane od Triglava do Ohrida. Toda priznam vse težave. Treba je, da zavladajo med vsemi narodi Jugoslavije medsebojna ljubezen in enaka pravičnost za vse. Voditelji pa morajo biti polni vladarske modrosti. Če bo tako, ni straha, da bi se naša skupnost razbila."

(Dalje prihodnjič)

V BENETKAH — Slikar je nasikal na platno trg sv. Marka v Benetkah, fotograf pa je posnel trg s sliko vred. Na levi je viden del Doževa palače, v ozadju pa stolpa zmage, katerih eden ima na vrhu leva sv. Marka, drugi — pa kip sv. Teodorja.

Jerzy Żulawski:

NA SREBRNI OBLI ROMAN

Vijak se je počasi premikal, ko nenadoma zaslišim čuden žvižg. Spočetka nisem mogel razumeti njegovega vzroka. Skoraj brez misli sem premaknil vijak v nasprotno smer in žvižg je takoj prenehal; kakor hitro pa sem vijak spet nekoliko odvil, se je žvižg znova oglasil, čeravno je bil zdaj slabši. Naposled sem vse razumel: notranjost izstrelka je prazna! Žvižg je povzročal zrak, ki je prodiral v notranjost skozi odprtino, nastalo pri odvijanju vijaka.

Zaradi tega sem bil trdno uverjen 'da papirji, ako jih ima izstrelka v sebi, ne bodo popolnoma uničeni, ker jih je moral brezračni prostor ohraniti, da niso zgoreli ko se je izstrelka v zemeljski atmosferi razžaril. Kmalu sem se prepričal, da so bila moja domnevanja pravilna. Odstranil sem vijak in našel v izstrelku, ki je bil znotraj obložen še s slojem žgane gline, zavoj zoglelenih papirjev. Komaj sem si upal dihati iz bojazni, da ne bi poškodoval teh dragocenih dokumentov. Izvlekel sem jih z največjo previdnostjo in... obupal. Na zoglenelem papirju so bile črke skoraj nevidne, razen tega je bil papir tako krhek, da se mi je skoraj sesul v roki.

Naj stane kar hoče, odločil sem se, dokončati delo in prebrati vsebino rokopisa. Nekaj dni sem razmišljal, kako naj se stvari lotim. Nazadnje sem sklenil, da si pomorem z Rontgenovimi žarki. Sodil sem — in kakor se je izkazalo pozneje, pravilno, — da je imelo črnilo, s katerim je bil pisan rokopis, v sebi mineralne sestavine in da bodo torej počrnela mesta dajala Rontgenovim žarkom večji odpor kakor pa sam zogleneli papir. Prilepil sem previdno vsak list rokopisa posebej na tenko mrenico, razpeto v okviru, in napravil rontgenske fotografske posnetke. Na ta način sem dobil klišee, ki so kazali, ko sem prenesel slike na papir, vrsto palimpsestov, na katerih so se črke, pisane na obeh straneh papirja, spajale med seboj. Bilo jih je težko razbrati, nikakor pa ne nemogoče.

Čez nekaj tednov sem že toliko napredoval v razbiranju rokopisa, da mi ni bilo treba več molčati o stvari. In takrat sem napisal prvi članek o svojem odkritju... Danes leži ves rokopis pripravljen pred mano, prebran, urejen in prepisan; prav sič ne dvomim, da ga je napisala na Luni roka enega izmed petih potnikov, ki so odleteli prvi, in da je bil poslan z Lune na Zemljo.

Sicer pa — govori vsebina rokopisa sama."

Temu pojasnilu, ki je izšlo pred objavo rokopisa, je dodal asistent kratko zgodovino odprave same.

Omenil je torej, da je prvo pobudo za polet dal irski astronom O'Tamor; njen prvi navdušeni pristaš, ki ni dvomil o njenem uresničenju, pa da je postal mladi, takrat v Braziliji slavni portugalski inženjer, Peter Varadol. Ta dva sta našla tretjega tovariša v Poljaku Janu Koreckem, ki jima je dal na razpolago vse svoje, dovolj veliko premoženje, in vsi skupaj so začeli delati na uresničenju že jasno orisanega načrta. Najpreje so predložili skice projekta akademijam in znanstvenim korporacijam, potem pa so se obrnili za pomoč na ugledne strokovnjake, da bi izdelali potankosti. Misel je bila sprejeta z nepričakovanim priznanjem in je zbudila navdušenje. Kmalu to ni bila več stvar peščice ljudi, marveč vsega omikanelega sveta, ki je želel poslati svoje zastopnike na Luno, da izve kaj več o tej obli. Na predlog akademij in astronomskih zavodov so prispevale vlade denarno pomoč, in ker je bilo tudi precej požrtvovalnih zasebnikov, so imeli pobudniki kmalu kapitale, s katerimi je bilo mogoče prirediti ne samo eno, marveč več odprav. V načrtu jih je bilo več; kakor je znano, pa sta se uresničili samo dve.

Posadka prvega projektila je štela pet ljudi, med njimi tri avtorje projekta; četrti je bil Anglež, zdravnik Tomaž Woodbell, peti Nemeec Braun, ki pa je odstopil v zadnjem hipu. Na njegovo mesto se je priglasil neznan prostovoljec.

V drugi projektil sta se zaprla dva brata, Francoza, po imenu Remogner.

Po tem kratkem zgodovinskem orisu je asistent v naslednjem delu spomenice na široko razpravljal o tehnični strani podviga. Opisoval je podrobno zgradbo velikanskega topa v obliki jeklene vodnjaka, govoril o sestavi projektila, ki ga je bilo moči na brezračni površini Lune izpremeniti v hermetično zaprt voz, katerega je poganjal poseben elektromotor, opisoval je obrambne naprave, ki naj bi obvarovale potnike, da jih ne bi zmečkalo ob izstrelitvi in potem ob padcu na Luno; naposled je omenjal vse predmete za notra-

njo ureditev in preskrbo "premične sobe".

Luna ni gostoljuben svet. Astronomi vedo to že zdavnaj, četudi jo poznajo samo daleč in enostransko. Kljub izredni izpopolnitvi optičnih instrumentov v dvajsetem stoletju se je Luna zmagovito uprla vsem poskusom, da bi jo približali Zemlji na razdaljo, ki bi omogočala natančno proučevanje njene površine. Krožeč okoli Zemlje v povprečni razdalji 384.000 km, se nam zdi v steklih s tisočkratno povečavo oddaljena le 384 km, kar pa je še vedno več ko dovolj. Močnejših stekel ni moči rabiti, ker dobiš pri večji povečavi zaradi premajhne prozornosti zemeljskega ozračja tako nerazločno sliko, da na njej ne razločiš gora, ki jih slabša stekla kažejo zelo jasno.

Razen tega je preučevanju dostopna samo ena stran Lunine obale. Med svojim potovanjem okrog Zemlje v 27 dneh, 43 minutah in 11 sekundah se namreč Luna samo enkrat obrne okoli svoje osi, tako da je obrnjena k Zemlji z vedno isto stranjo svoje površine. Ta pojav ni slučajen. Luna ni prava krogla, marveč je podobna podolgovatemu jajcu. Privlačna sila Zemlje pa povzroča, da se to jajce obrača k njej z ostrim koncem in kroži kakor privezani nanjo, ne da bi se moglo obrniti.

Astronomom znana polovica Lune pa je zadoščala, da jo spravi na slab glas pri ljudeh, ki sanjajo o obljudenosti drugih svetov. To površino našega satelita, ki je po svojem obsegu dvakrat večja od Evrope, je v teleskopih videti kot brezvodno in pusto ravnino, posejano z nešteto množico obročastih gora; njihova oblika je podobna velikanskim žrelom, ki imajo večkrat po sto kilometrov v premeru, njihovi bregovi pa se dvigajo do sedem tisoč metrov visoko nad ravninami, ki jih obdajajo. Na severnem delu k nam obrnjene polkrogle se razprostira vrsta obširnih okroglih planjav, ki so jih prvi selenografi imenovali "morja". Planjave s strmimi bregovi nebotičnih gorskih grebenov seka nešteto razpok — večna uganka za astronome, zlasti ker ni na zemlji nič podobnega. Te razpoke so včasih dolge sto, a tudi nekaj stotin kilometrov in nekaj kilometrov široke, globoke pa do tisoč in več metrov.

Če še pomislimo, da ta površina nima skoraj nič ozračja, da je Lunin "dan", ki traja štirinajst naših dni, poletje, ko vročina neznansko narase, štirinajstnevna noč pa zima, si lahko predstavljamo sliko dežele, ki je ne bi želeli izbrati za stalno bivališče. Tembolj moramo občudovati ljudi, ki so se kljub smrtni nevarnosti odpravili tjakaj samo zato, da povečajo človeško znanje o nebesnem telesu, ki je

Zemlji najbližje.

Sicer pa so potniki namerali čimprej prepotovati to gostoljubno polkroglo in dospeti na drugo stran Lune. Upali so, da najdejo tam ugodnejše življenjske pogoje. Sicer trdi velika večina učenjakov, ki pišejo o Luni, da je ozračje tudi na oni strani prerediti, da bi se dalo tam dihati — toda O'Tamor je na podlagi dolgoletnih računov in raziskavanj sklepal, da odkrijejo tam dovolj gost zrak, da si ohranijo življenje, obenem z zrakom pa tudi vodo in rastlinstvo. Ti drzni ljudje so bili pripravljene celo na smrt, da se iztrgajo zvezdnemu nebu vsaj eno izmed skrivnosti, ki jih tako ljubosumno čuva pred človekom. Pogum jim je dajala misel, da

njihova žrtev ne bo zaman, ker bodo s pomočjo brzojavnega aparata lahko sporočali svoja opazovanja ljudem, ki so ostali na Zemlji. Opajajo se nad veličino svojega načrta so se včasih spraševali: Kaj pa, če odkrijemo na oni skrivnostni strani Lune čaroben in čudežen raj, nov svet, popolnoma različen od zemeljskega in gostoljubnega? Sanjarili so takrat, kako pozovejo nove tovariše, da naj prepotujejo tistih bore sto tisoč kilometrov; kako ustanovijo na tej "zemlji", na obli, ki se sveti v tihih nočeh, novo družbo, n o v o srečnejše človeštvo... kdo ve... (Dalje prihodajči)

— Azorsko otočje sestoji iz 9 vulkanskih otokov.

NOVEMBER						
Sob	Ned	Pon	Tor	Čet	Pet	Šab
				1	2	
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

KOLENDAR društvenih prireditev

NOVEMBER
16. — Ples v počast 60-letnice društva dvor Baraga št. 1317 Katoliških borstnarjev v cerkveni dvorani sv. Vida
16. — **KOROTANOV koncert** v Barbertonu. Začetek ob pol osmih v Sacred Heart School na križišču Shannon Rd. in W. 29th Street.
16. — **Belokranjski klub priredi martinovanje** v Slovenskem domu na Holmes Ave. Igrajo Veseli Slovenci.
17. — **Jesenski koncert** pevskega zbora Jadran v SDD na Waterloo Rd.
22.-23. — **Letni farni puranski festival** in bazar v farni dvorani sv. Vida.
24. — **Pevski zbor Planina priredi svoj koncert** v SND na Maple Heights. Začetek ob 4. popoldne.
24. — **Letni festival Zahvalnega dne** pri Mariji Vnebovzeti v šolski dvorani ob 3. popoldne.
24. — **Dramatsko društvo Naša zvezda** poda v SDD na Recher Avenue igro.
28. — **Tony's Polka Party** — Seventh Thanksgiving Celebration in Slov. National Home, St. Clair Avenue.
29., 30. — **Slovenske duhovne vaje** za moše in fante v škofijskem domu duhovnih vaj na Lake Shore Blvd.

DECEMBER
1. — **Moški pevski zbor Slovan** poda svoj jesenski koncert v SDD na Recher Ave. Začetek ob štirih popoldne.
8. — **Slovenska šola pri Sv. Vidu** priredi v šolski dvorani **MIK-LAVŽEVANJE**.
15. — **Društvo sv. Jožefa št. 169 KSKJ** priredi ob treh popoldne v Slov. domu na Holmes Avenue božičnico.
31. — **Baragov dom in Družabni klub BD** priredita silvestrovanje v svojih prostorih.
22. — **Cerkveni pevski zbor**

Ilirija poda Matija Tomčev oratorij "Slovenski božič" v cerkvi Marije Vnebovzete. Začetek ob 4. pop.

JANUAR
11. — Slovenski športni klub priredi ples v Slov. domu na Holmes Avenue.
18. — **Slovenska pristava priredi** v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. "Pristavsko noč". Igrajo "Veseli Slovenci".
25. — **Letni ples katoliških vojnih veteranov** v dvorani sv. Vida.
26. — **Materinski klub pri Sv. Vidu** priredi "card party" v avditoriju Sv. Vida. Začetek ob 6.30 zvečer.

FEBRUAR
9. — **Klub slov. upokojencev** v Euclidu priredi večerjo in ples v SDD na Recher Ave.
9. — **Klub slov. upokojencev** na Holmes Avenue priredi **VEČERJO IN PLES** v Slov. domu na Holmes Avenue.
15. — **Lilija priredi NAGRADNO MASKARADO** v zgornji dvorani Slov. doma na Holmes Avenue.
22. — **Slovenska šola pri Sv. Vidu** priredi kosilo v šolski dvorani na Glass Avenue.

MARC
9. — **Pevski zbor Jadran priredi koncert** v SDD na Waterloo Rd.
16. — **Društvo Najsv. Imena pri Sv. Vidu** priredi zajtrk z ometami in klobasicami v avditoriju od 8. zj. do 2. pop.
16. — **Federacija slovenskih domov** priredi "Man of the Year" banquet ob 4. pop. v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.
30. — **Materinski klub pri Sv. Vidu** pripravi večerjo s pečnimi piškami.

APRIL
19. — **DSPB Tabor priredi svoj pomladanski družabni večer**

v Slov. domu na Holmes Ave.
26. — **Slovenska folklorna skupina KRES** priredi "VEČER V DEČVAH" s kratkim sporedom v SND na St. Clair Ave. Za ples igrajo "Veseli Slovenci".

MAJ
3. — **Slovenski športni klub** priredi kegljaški banket v Baragovem domu.
4. — **Pevski zbor Triglav priredi svoj letni koncert** v SND na St. Clair Avenue. Začetek ob 4. popoldne.

11. — **Slovenska šola pri Sv. Vidu** priredi **MATERINSKO** proslavo.

JUNIJ
1. — **Društvo SPB Cleveland**: Proslava Slov. Spominskega dneva s sv. mašo za padle žrtve komunistične revolucije in žrtve druge svetovne vojske

pri Lurški Mariji na Providence Heights, Chardon Road.
29. — **Slovenska šola pri Sv. Vidu** priredi svoj vsakoletni piknik na Slovenski pristani.

JULIJ
20. — **Slovenski športni klub** priredi piknik na Slovenski pristani.

AVGUST
24. — **Letni piknik društva Najsv. Imena fare sv. Vida** na Saxon Acres na White Road.
24.-25. — **Slovenski Dom** na Holmes Ave. praznuje 50-letnico obstoja.

OKTOBER
4. — **Društvo SPB Tabor priredi jesenski družabni večer** v Slov. domu na Holmes Ave. Igrali bodo "Veseli Slovenci".

NOVEMBER
16. — **Pevski zbor Jadran** poda v SDD na Waterloo Rd. svoj jesenski koncert.

ŽENINI IN NEVESTE!

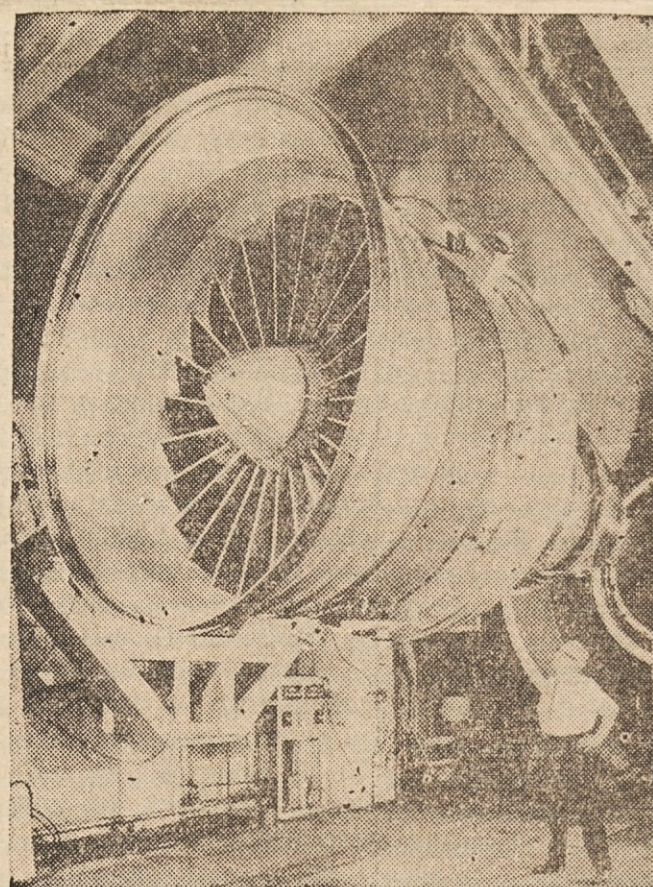
NAŠA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA
VAM TISKA
KRASNA POROČNA VABILA
PO JAKO ZMERNI CENI

PRIDITE K NAM IN SI IZBERITE
VZOREC PAPIRJA IN ČRK

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Avenue

HENDERSON 1-0628

ORJAŠKI JET — Slika kaže orjaški jet motor Rolls Royce pri preskušanju v tovarni v Derbyju na Angleškem. Motor ima 40.000 funtov potisne sile.

POSTAVIJO SE — Skupina kolesark v modro-oranžnih uniformah, za katere je izdelal krój Jacques Estrel, je vzbudila s svojim nastopom v pariškem Bois de Boulogne splošno zanimanje.

CHICAGO, ILL.

REAL ESTATE FOR SALE

OPEN HOUSE SUNDAY 2-5 P.M.
BY BUILDER — 5905 W. Dakin.
New 3 bdrm. brk., Din. rm. lg. kit.
gas ht. Bit-ins. Reduced to low \$30's
378-0541

(218)

HOUSEHOLD HELP

BABY SITTER—MOTHER'S HELPER wanted for Tues., Wed., Thurs. noon to 5 p.m. for baby 8 mo. and girl 3. Winnetka Northfield area or own transportation. 446-5484

(219)

HOUSEKEEPER—Live in.

No. Sub. Area. Own rm. ba. & TV.
Ref. 5 days, \$60 to start. Paid
Vacation. Call 446-4044

(221)

ZVIŠKA — Brhko Judith Anne Ford, Miss America 1969, je nekdo posnel s posebno kamero zviška in dobil tole nenavadno fotografijo.